

РАВНОСМЪТКА НА МАРКСИЗЪМА

През 1848 година, по време на германските революционни борби излезе „Комунистическият манифест“ на Карл Маркс и на Фридрих Енгелс, програма на създаденото от тях учение, наречено впоследствие „марксизъм“. Създаването и разцветът на капитализма по това време откриха голъми противоречия между развиващата се капиталистическа буржоазия и индустриалното работничество. И марксизмът стана скоро знаме на голъма част от работничеството въ Европа.

Какво учи марксизмът?

Човък се определялъ от материалнитъ условия и от срѣдата, въ която живѣе, и особено от положението, което има въ процеса на производството. Ако той участвува въ производствения процесъ само съ своя трудъ, той билъ работникъ, пролетарий. Ако участвува съ капиталъ — пари, машини, фабрики, земя и др., той билъ капиталистъ. Еднаквото положение на хората въ производството създавало помежду имъ обществената връзка и ги обединявало въ отдѣлни класи. Тѣзи, които участвуватъ въ производството само съ своя трудъ, образували класата на работниците, пролетарията. А онѣзи, които участвуватъ съ своя капиталъ, съ помощта на който експлоатиратъ другитъ, образували класата на експлоататоритъ: капиталистическата класа, буржоазията. Всѣки народъ се състоялъ отъ класи, които имали противоположни интереси: работникътъ да получи повече за своя трудъ, а капиталистътъ да плати по-малко за труда на работника. Между тѣзи две класи съществувала една неизбежна и постоянна класова борба. Човѣшката история била история на класовитъ борби.

Колкото повече би се развивалъ капитализмътъ, толкова капиталистическата класа щѣла да става по-малочислена, но по-силна икономически, защото по-голѣмитъ стопански предприятия поглъщали по-малкитъ. Богатствата щѣли да се струпватъ въ по-малко ржце. Щѣла да стане концентрация на капитала.

Колкото капиталистическата класа ставала по-малочислена и по-мощна икономически, толкова работническата класа щѣла да стане по-многобройна, но заедно съ това и мизерията всрѣдъ нея по-голѣма. Щѣло да настъпи голѣмо обедняване на работническата класа.

Въ този процесъ на концентриране на капиталитѣ въ малко ржце и на все по-голѣмо обедняване на работническата класа щѣли да изчезнатъ междиннитѣ съсловия.

Селячеството обеднявало и то щѣло да се пролетаризира. Формално щѣло да остане собственикъ на своята земя и на инвентаря. Фактически, обаче, то щѣло да бжде заробено отъ лихваря и отъ едрия търговецъ, който определя ценитѣ на неговитѣ произведения и който ще му плаща само толкова, колкото да може да преживѣва бедно и да поддържа инвентара си. Въ сжщностъ, споредъ марксизма, селячеството участвувало въ стопанския животъ само съ своя трудъ и преминавало постепенно къмъ работническата класа. Само незначителна частъ отъ него можела да забогатѣе и да си служи съ наемнъ трудъ, та тя щѣла до премине къмъ едрото землевладение, което си служи съ наемнъ трудъ.

На сжщия процесъ било подложено и занаятчийството, което щѣло да загуби окончателно своето самостоятелно стопанско сжществуване и значение и да се пролетаризира, като премине въ редоветѣ на индустриалния пролетариятъ.

Срѣдното съсловие, интелигенцията, напр., учителството, духовенството, лѣкаритѣ, адвокатитѣ, техницитѣ и др. принадлежали по своето положение въ стопанския животъ къмъ работническата класа. Защото давали само своя умственъ трудъ.

Между малцината голѣми капиталисти и безбройната голѣма маса на работническата класа се водела класовата борба и щѣла да се води до тогава, до когато работническата класа не овладѣе срѣдствата за производството, които да направи обществени. Политически това овладяване на срѣдствата за производство щѣло да намери своя изразъ въ диктатурата на пролетарията, която щѣла да трае до пълното изчезване на класитѣ и до пълното въвеждане на комунистическото общество. Тогава щѣло да има равенство между хората и колективна собственостъ върху срѣдствата за производство и върху произведенията.

Съ такова разбиране на стопанския животъ, марксизмътъ твърди, че днешната държава е само една форма за класово господство. Защото държавата била създадена отъ господстващата класа, за да защитава нейнитѣ интереси и да държи работническата класа въ подчинение чрезъ органитѣ на държавната власть: администрация, полиция, армия, правосъдие и пр. Държавата била само оржие за класово господство. Отъ тукъ се вижда отрицателното становище на марксизма къмъ държавата и къмъ всички нейни

установения. Марксизмътъ е за пълното унищожение на днешъ съществуващата държава. Той е противъ армия и полиция, които служели на боржуазията, за да потиска работническата класа вътре въ страната и да защитава интереситѣ на капиталистическата класа навънъ. Той билъ правосъдието, което само защищавало интереситѣ на своята класа. Той е противъ църквата, която чрезъ религията упсывала работническата класа. Той е противъ брака и семейството. Той е противъ цѣлия сжществуващъ държавенъ и общественъ редъ. Той е за неговото насилствено събаряне чрезъ революция и е за създаването на една пълна диктатура на работническата класа.

Въ схващането си за външнитѣ отношения на отдѣлнитѣ народи марксизмътъ е по необходимостъ интернационаленъ. Споредъ него, германскиятъ индустриалецъ билъ врагъ на работницитѣ, които работятъ въ фабриката му, а германскиятъ работници виждачи въ лицето на френскиятъ работници, своитѣ истински другари, защото и еднитѣ, и другитѣ иматъ еднакво положение въ производството. Между работническото отъ всички страни сжществува една естествена солидарностъ. Затова марксизмътъ издига лозунга за обединението на „пролетарията“ въ единъ интернационалъ. На мѣстото на националното чувство и на принадлежността на човѣка къмъ своята нация, марксизмътъ поставя принадлежността на работницитѣ отъ всички страни къмъ работническия интернационалъ.

Марксизмътъ не остана затворено въ книгитѣ учение. Отъ срѣдата на XIX вѣкъ то стана господстваще политическо учение въ Европа, нахлу въ всички страни и послужи за идейна основа на създаденитѣ работнически партии, които се наракоха социалистически или социалдемократически

Нашето освобождение и създаването на младата българска държава съвпада съ голѣмия разцвѣтъ на марксизма въ Европа. Следъ освобождението у насъ настѣпиха бързи промѣни. Успѣли въ борбата за църковна и политическа свобода, трѣбваше да изграждаме бързо политическия си животъ. Съприкосновението на външния свѣтъ съ новитѣ наши условия потикна къмъ бързи стопански промѣни и, къмъ нови форми на стопанисване. Частъ отъ селското население започна да се откъсва отъ селото и като минаваше въ войската и чиновничеството, оставаше въ града. Нѣкои занаятчийски градове западаха отъ новитѣ стопански условия, а други разрастваха отъ тѣхъ. Търговията съ земледѣлскитѣ

произведения започна да се измъква от ръцете на дребния търговец и да минава в по-едрия търговец, който боравеше с кредити и с свои агенти. Целесъобразяването на търговията и възникването на индустриални предприятия създаваха все по-многобройно работничество.

Бързият стопански развой и техническият напредък на страната поставиха на изпитания и духовният устои на българския живот. Обичаите, отношенията, моралът, целия бит на българите биде подложен на натиск и на въяния от всички страни. А неопитните строители на свободна България, наместо зорко да пазят духовните ценности и наместо да строят върху нашата жителна самобитност, се отдадоха на безконтролно, подражателство на далечни културни народи и на стари чужди държави. Нахлузиха ни чужда свръхдемократична конституция и като създадоха крайна партийно-парламентарна форма на управление, дадоха пътя на чуждо нам подражателско законодателство.

Тъкмо по това време, когато въ края на XIX век се рушеше старото и се създаваха нови индивидуалистични форми въ стопанския живот, когато изглеждаше, че предсказанията на марксизма се сбъдват, представители на нашата интелигенция насадиха марксизма който за 25 години залъ страната.

На почватъ на марксизма се създаде скоро и българската социалдемократическа партия, която се състоеше отначало от група интелигенти, които печелиха свои последователи въ редовете на свободните професии, учителството, студентството, чиновничеството, работничеството, та дори и въ духовенството. Новосъздадената социалдемократическа партия се разцепи през 1904/1905 год, поради тактически различия. Образува се партията на тесните социалисти, която бѣше за самостоятелната борба на работническата класа и партията на широките социалисти, която допускаше едно съвместно действие (общо дѣло) и с други слоеве на народа и особено с селячеството.

И дветѣ, обаче, вършеха своето рушително дѣло въ съзнанието и въ душата на българина. Следъ Освобождението българинът влѣзе въ свободния живот съ едно отрицателно отношение къмъ всѣка власть и управление. Той тепърва трѣбваше да бѣде възпитанъ въ идеята за българската държава, чрезъ която българската нация започваше свой независимъ животъ. Още въ началото на своето свободно съществувание, обаче, той биде обърканъ отъ партийно-парламентарното управление, което въ първите десетилѣтия на нашия свободенъ животъ го накара да почувствува нена-

вистъ и отрицание къмъ собствената си държава. Наредъ съ това, дойде и марксизмът, който усилваше и използваше придобития отъ робството и укрепенъ отъ партийно-парламентарните управления държавенъ nihilизъмъ. Марксизмът го учеше, че държавата е срдство за потисничество на народа отъ буржоазията, че тя е врагъ на народа и че тя трѣбва съ всички срдства да бѣде разрушена. Партиите съ своята дейность и марксизмът съ своето учение не дадоха възможность на българския народъ да развие здраво държавно съзнание.

Съприкосновението на страната ни съ външния свѣтъ, новите форми на политическо управление и новото стопанско развитие се използваха отъ марксизма. Ценните форми на българския битъ се отричаха и усмиваха като отживѣлици. Православната църква и нашата вѣра въ нея, които съраниха българския народъ презъ толкова вѣкове и изпитания, се отричаха и обругаваха. Марксизмът насаждаше истинско безбожничество въ страната ни. Националното чувство бѣше отричано. Да бѣдешъ националистъ значеше или да си буржоа, или слуга на буржоазията. То значеше и нѣщо по-лошо: да си човѣкъ тѣлъ, ограниченъ и върху възпитанието на младежъта, която се възпитаваше въ интернационаленъ духъ. Младата интелигенция и то най-будната, бѣше социалистическа. Бѣше срамотно да изповѣлвашъ друго учение, освенъ нѣкое по-крайно. Особено работническото, срдъ което марксизмът работѣше най-усилено, бѣше възпитавано изключително въ духа на отрицанието. То смѣташе държава, администрация, полиция, църква, правосудие и културни институти, за свои заклетии врагове.

Завладяването на работническите маси отъ марксизма има тежки последици, както за държавата, така и за самото работничество. Откъсването на българското работничество отъ националната идея, срещупоставянето му като врагъ на българската държава, го отстрани напълно отъ всѣко влияние върху политиката на България въ най-важни и сдбоносни моменти. И то остана свършено пасивенъ зритель на сдбоносни събития, безъ да може да вземе дейно участие въ тѣхното развитие. Ако не бѣ усвоило такова отрицателно и пасивно поведение, българското работничество можеше да повлияе за правилното решаване на много сдбоносни исторически въпроси за българския народъ. Но марксизмът нанесе поражения и на интересите на самото работничество. Тѣй като се бѣше обявило за врагъ на държавата, то щомъ предявѣше каквото и да е искане спрулантите надаваха

викъ, че искането иде отъ рушители на държавата. И до днесъ нѣкои хищни работодатели, когато работникътъ направи едно справедливо искане, се опитватъ да викатъ за съдействие цѣлата държавна организация противъ това искане, защото идело отъ врагове на държавата. Ако работничеството само не бѣше взело това отрицателно и враждебно отношение къмъ държавата, неговото икономическо положение би било по-добро и то би намѣрило повече съдействие за удовлетворяване на неговитѣ справедливи искания.

Марксизмътъ, обаче, нарочно подържаше лошото положение на работничеството и развиваше въ съзнанието му мисълта, че българскиятъ народъ се състои отъ класи, които водятъ борба на животъ и на смъртъ.

Марксизмътъ съ своитѣ две политически организации на широки и на тѣсни социалисти, създаде у насъ изобилна преводна и мѣстна литература, която залѣ градове и села. Той създаваше клубове, срѣдища на родоотстъпничество и на интернационализъмъ. Той устройваше при всѣки случай, публични събрания, издаваше вестници и списания. Той намѣри широко мѣсто въ Народното събрание, отъ което създаде официална и постоянна своя трибуна.

Тази марксистическа подготвителна дейность е една отъ голѣмитѣ причини задето чутовнатата храбрость на българския народъ презъ 1912 — 1913 год. и 1915 — 1918 г., отиде напразно.

Въ края на войната, презъ есента на 1917 год. марксизмътъ победи въ Русия на чело съ Ленинъ и Троцки. Болшевикизмътъ, който е първия опитъ въ новата история за създаване на едно комунистическо общество, съгласно идеитѣ на марксизма, изхождаше отъ международната солидарность на пролетарията. За да успѣлъ въ една страна, комунизмътъ трѣбвало да бжде съпроводенъ съ революция на „пролетарията“ и въ другитѣ страни. Това налагало на руския комунизъмъ да бжде въ прѣка и постоянна връзка съ работническиятъ партии на всички останали страни и затова Москва създаде комунистическия интернационалъ — Коминтерна. За да разпали комунистически революции и въ другитѣ страни, Коминтернътъ създаде мощенъ апаратъ за пропаганда, снабденъ съ изобилни срѣдства. Тази пропаганда намѣри въ България почва, която отъ 25 години бѣше вече планомерно подготвяна.

Отчаянието на хората отъ политическитѣ поражения, пълното разочорование отъ държавното ръководство, общо-

то обедняване, обезценяването на паритѣ и развихреното спекуланство, улесняваха болшевишката пропаганда. Тя използва и мирнитѣ договори и вѣлпи на наивници да мислятъ, че общата революция ще освободи поробенитѣ отъ тѣзи договори. Болшевикизмътъ проникна и въ наши емигрантски срѣди, като насаждаше предателство и измѣна.

Следъ войнитѣ комунизмътъ завладѣ града и проникна широко въ селата. Когато трѣбваше да бждемъ единни и национално сплотени, на мнозина бѣше безразлично какво става съ България. България стигна до тамъ, че комунистическата партия вземаше при законодателни избори до 300,000 гласа, а социалдемократическата партия вземаше до 80,000 гласа или общо марксизмътъ вземаше около 400,000 гласа. Марксизмътъ бѣше спечелилъ близо една трета отъ българския народъ.

Така нареченитѣ буржоазни партии се бѣха сплели отъ собственитѣ си грѣхове, а властващата дружбащина на Стамбулийски рушеше държавата чрезъ корупция и простащина и подготвяше условията за настѣпленieto на марксизма. Той не победи въ България само за това, че крайно високитѣ цени на земята и производения въ чужбина даваха обилни срѣдства на селото, което случайно бѣше станало сито и защото стопанството даваше на държавата повече, отколкото дружбащината успѣваше да ограбва и излапва.

Отъ 1918 до 1923 год. не бѣше възможна никаква обществена проява за възраждане на националното чувство. Не се празнуваха националнитѣ ни празници, духовници проповѣдваха безбожие, а лица излѣзли отъ армията рушеха държавата. Руската пропаганда снабдяваше обилно съ срѣдства комунистическата партия. Тя командуваше въ България революционни опити. Въ книгитѣ на Троцки, публикувани следъ бѣгството му отъ Русия, се описва цинично какъ вътрешнитѣ противорѣчия на руската комунистическа партия и сътресенията въ самата Русия, сж намѣрили своя заповѣдинъ отдушникъ чрезъ опити за запалване на комунистически революции въ чужбина: презъ 1922/1923 год. въ Германия и въ България, а презъ 1925/1926 год. въ България и въ Китай.

Тѣзи опити останаха безуспѣшни, но България на два пжти стана жертва на заповѣдитѣ отъ Москва. Дадохме излишни и скжпи жертви за чужди интереси, а здравиятъ националенъ усѣтъ на българина едва успѣ да задържи независимостта на държавата.

През октомври 1917 година в Русия биде прогласено работническото селско-съветско управление начело с Ленин и Троцки. Тъ взеха властта с обещанието, че ще дадат на руския народ мир, хляб и свобода. Тъ сключиха мир с Централните сили, обаче, мир не дадоха, защото започнаха гражданска братоубийствена война, в която паднаха милиони синове на Русия. В страната тъ провъзгласиха диктатурата на пролетарията, но тази диктатура съвсем не бѣше онова, което Маркс и Енгелс си фантазираха. За тѣх диктатурата на пролетарията бѣше преходна стъпка, когато пролетариятъ добиелъ числено превъзходство и трѣбва да се ликвидира съ остатѣцитъ на буржуазния строй. За Ленин и Троцки диктатурата на пролетарията бѣше физическо насилие на едно незначително малцинство върху цѣлия народъ, което се изразява въ полицейски тероръ, шпионажъ, разследвания, заточения и разстрелвания. Провъзгласениятъ комунизъмъ въ страната се създаваше чрезъ национализация на земята, на индустрията и на търговията и чрезъ създаване на държавни предприятия. А това е всщностъ държавенъ капитализъмъ, който нѣма нищо общо съ проповѣдания комунизъмъ: общност на срдствата за производство и общо разпредѣление на произведенията. Държавните предприятия на Русия произвеждатъ и стопанисватъ много по-зле отъ частния стопанинъ. При разпредѣлението на богатата, където комунизъмътъ трѣбваше да се прояви на дѣло, той показва истинския си образъ. Дълго-проповѣданата и вече извършена начална рушителна фаза намали до крайностъ богатата. Опитътъ на тѣхното разпредѣляне, бѣше ненавременечъ, защото се произвеждаше и малко и лошо. Но което е още по-характерно, разпредѣлението бѣше несправедливо, защото се вършеше отъ лошо организирани и оставени безъ контролъ егоистични бюрократи. Мърсотитѣ на хиляди ягодовци излѣзоха на яве много по-късно. Въ обширната руска земя се занизаха гладни години. Презъ 1920 год. гладуваха въ Южна Русия надъ 30 милиона души. А презъ 1922/1923 година Ленин се принуди да отстѣпи отъ своята програма, като позволи на селянитѣ да произвеждатъ свободно и да се ползуватъ отъ резултатитѣ на своя трудъ. Въведе се новата економическа политика — НЕП. При нея селячеството почна да се съвзема, да произвежда и да спестява частъ отъ произведенията на своя трудъ. Създаде се по-заможниятъ селянинъ — кулакътъ. Но скоро последва обратенъ натискъ и изтрѣбление на кулачеството.

Следъ смъртта на Ленин презъ 1924 год. властта

биде взета отъ Сталинъ, който водеше страната къмъ създаване на единъ изключителенъ държавенъ капитализъмъ. Отъ 1926/27 год. започна провеждането на петгодишния планъ, който имаше за задача да създаде тежката индустрия на Русия. Този планъ причини на Русия изключително напрежение и крайно изтощение. Създадоха се голѣми индустриални предприятия съ цената на робски трудъ. Намѣсто да осъществи комунистическия идеалъ, сталинизмътъ превърна руския работникъ на технически робъ (стахановщината), комуто се взематъ всички физически и духовни сили и който се командува отъ новосъздадената бюрократическа класа, взела господството всрѣдъ комунистическата партия.

Наредъ съ индустриализирането на страната се започна колективизирането на селячеството въ колхози и совхози, но и то даде отрицателни резултати. Рускиятъ селянинъ не произвежда при тѣзи форми. Докато преди войната Русия хранеше съ хлябъ голѣма частъ отъ Европа, днесъ тя не произвежда достатъчно за себе си и трѣбва да внася жито.

Съ преминаването си къмъ държавенъ капитализъмъ, подъ господството на бюрократията, болшевишка Русия направи пълненъ обратъ въ всички прояви на обществения животъ. Червената армия не се отличава днесъ по нищо отъ армията на коя да е буржоазна държава. Възстанови се частично правото на собственостъ. Проповѣданото въ начало отъ болшевишката свободно полово съжителство, безъ семейни задължения и съ изоставяне на децата, за които, споредъ комунистѣтъ, трѣбваше да се грижи колективитѣт, днесъ не съществува. Спазватъ се старитѣ семейни форми, но разаратѣтъ остави тежки последици. Следъ всички преследвания и въпрѣки антирелигиозната пропаганда, Църквата и днесъ е това, което е била и въ миналото. Възстанови се старата образователна система. На почитъ сж старитѣ писатели, класицитѣ. Въ Съветска Русия днесъ съществува национализъмъ и шовинизъмъ, както въ малко други страни. Това е отъ съществено значение за отношенията на Съветска Русия къмъ останалитѣ държави. Докато отначало комунистѣтъ отричаше съ презрение играта на европейската дипломация, а Обществото на народитѣ наричаха Общето на разбойницѣт, сега комунистическа Русия играе буржоазната дипломатическа игра. Тя е ревностенъ членъ на обществото на народитѣ и единъ отъ най-пламеннитѣ защитници на насилническитѣ мирни договори. Нѣщо повече, тя сключи военни договори съ буржоазни страни. Следъ тѣзи промѣни Сталинъ не може да подържа вече открито идеята за мирова революция и за международна солидарностъ на пролетарията. Ето защо, на

мѣстото на стария лозунгъ за обща комунистическа революция въ всички страни, се изтъква сега директивата на Георги Димитровъ: комунистическите партии въ отдѣлните страни да образуватъ съ лѣвите демократични течения общи фронтове противъ фашизма. Това е една хитростъ на Коминтерна и може би, последната му хитростъ. Коминтернътъ смѣта, че образуванитѣ народни фронтове ще разядатъ отдѣлните страни, ще намалѣятъ тѣхната съпротивителна сила и по този начинъ ще направятъ възможно вземането на властта отъ комунистите. Сщевременно, обаче, идеята за народнитѣ фронтове е и свидетелство за собствената немощъ на комунистическата идея и на комунистическия интернационалъ. Тази идея даде сега резултатъ въ Испания, кждето братоубийствената война още не е свършена, но сигурно е, че испанскиятъ народъ ще намѣри сили да отблъсне налагащата се отъ вънъ диктатура на комунистите. Тази идея намѣри почва въ Франция и отчасти въ Белгия, кждето предстоятъ тежки социални борби.

Това развитие на Съветска Русия подъ Сталинъ срещна отпоръ отъ правовѣрнитѣ руски марксисти, начело съ Троцки, който нарече Сталинъ „предателъ на революцията“. Тази опозиция се изстреба жестоко отъ Сталинъ, но тя все пакъ е права, защото днесъ въ Русия нѣма комунизъмъ. Но и тя грѣши, като мисли, че това се дължи на Сталинъ. Промѣната въ Съветска Русия се дължи на обществената необходимостъ и на историческото чувство за самосъхранение на руския народъ, което е по-силно и отъ най-силния тероръ.

Когато европейската война започна, марксиститѣ ликуваха по силата на тѣхната максима: „колкото по-зле толкова по-добре“. Тѣ очакваха, че войната ще разпали класовата борба и ще доведе диктатурата на една класа. Войната наистина даде пътъ на марксизма, който достигна своя разцветъ и доби възможность да управлява (повечето европейски държави, и тъкмо това разкри истинския му образъ. Старото капиталистическо потосмукачество бѣше и безъ това осждено на смъртъ. Задружната борба на фронта бѣше сближила мъжетѣ отъ всички обществени сръди. Огънятъ на войната роди другарството и разпали жаждата за социална правда всръди нацията. Бойцитѣ отъ фронта се бѣха клеили предъ смъртъта да смажатъ хидрата на спекулата и на социалното мародерство. Но, докато тѣ бѣха още на фронта, водачитѣ на марксизма, които бѣха дезертъори, взеха преднина въ тила и съ измама и заблуда увлѣкоха следъ себе си

маси отъ лековѣрни идеалисти. Но следвоенното развитие опроверга и вече срива марксизмътъ. Водачитѣ му излѣзоха буржоазни марксисти, а марксистическите тѣлпи отъ странитѣ „победителки“ не се показаха солидарни съ работницитѣ отъ странитѣ, които бѣха загубили войната. Тѣ съ удоволствие отнемаха хлѣба дори на децата имъ, а марксистически водачи подписваха и прилагаха отъ висотата на топли държавнически мѣста чудовищни мирни договори.

Марксизмътъ е сринатъ идейно. Но той е все още опасенъ.

Социалдемократизмътъ загнѣзденъ въ капиталистически предприятия, печели пари и руши душитѣ съ интернационализъмъ чрезъ кротки нагледъ, но много отровни сръдства.

Комунизъмътъ е въ Русия единъ, а въ чужбина другъ. Въ Русия той се превръща на империализъмъ, а въ чужбина подготвя отвѣтре чрезъ заблуда нациитѣ къмъ зависимостъ. Като изпуска маситѣ въ чужбина, той рови тамъ съ професионализирани подриватели. За насъ той е още много опасенъ. Защото повреденитѣ отъ него души и съзнания на толкова хора представятъ ронлива основа за национално строителство и защото подмолнитѣ му агенти миниратъ държавата и троятъ мълкомъ значителна частъ отъ младежъта. Само пламенна любовъ и спасително ратуване на истински българи могатъ да очистятъ българщината отъ тази поразия.

Нека разберемъ, че работникъ е всѣки, който се труди и работи за материалното и духовното благосъстояние на нацията и че негови врагове сж спекулантътъ, марксистътъ, демагогътъ и бездѣлникътъ. Нека съзнаемъ, че национализъмътъ предполага стремежъ къмъ социална правда, защото тя осигурява физическата, умствената и моралната сила на нацията.

И сега, когато погребваме марксистическата идеология, нека прогонимъ безмилостно платенитѣ марксистически агенти, а съ идейна свѣтлина и съ строгителски дѣла спечелимъ наново душитѣ на подведенитѣ или измжчени тѣхни последователи.

Равносмѣтката на марксизма е вече готова.

Развитието на Съветска Русия и развитието на европейскитѣ държави показватъ нагледно вътрешната трагедия на марксизма, който пада вече по низходящата страна на своята история.

И сега възниква въпросътъ, какъвъ е резултатътъ отъ двадесетгодишнитѣ страдания на руския народъ и на толкова

загинали и пострадали наивници по свѣта? Защо трѣбваше да се тръгне отъ идеята за класовата борба и отъ еврейския интернационализъмъ? Трѣбваше ли да се мине презъ океанъ отъ страдания, та да се стигне чакъ тогава до живителното начало на истинския национализъмъ, до идеята за социална правда всрѣдъ обединената и мощна нац-я? Разбира се, че не трѣбваше!

Но трѣбва да схванемъ най-после, че марксизъмътъ дойде като заслужено наказание отъ Бога, задето „благоразумнитѣ и сититѣ, оставиха алчнитѣ да смучатъ потъта на толкова много добри и здрави духомъ, но материално злепоставени, дъщери и синове на нацията.

Тази е първата поука отъ равносмѣтката на марксизма. Вѣчниятъ и божественъ стремежъ на човѣка къмъ социална правда може да се осществява трайно само всрѣдъ нацията, която възраства отъ тази правда и въ своя стройна държава дарява на останалото човѣчество цвѣта на своитѣ дарби.

Тази е втората поука отъ равносмѣтката на марксизма. Нѣма по-жаденъ за социална правда народъ отъ българския. Нѣма народъ, който е далъ повече жертви за обединението си, отколкото е далъ българскиятъ. Това сж двата основни стремежи на българската нация и това трѣбва да бждатъ дветѣ главни цели на нашия животъ. Идеализъмъ, жертвоготовностъ и дисциплина ще осществятъ двата основни стремежи на българската нация и ще изградятъ една мощна и справедлива българска държава.

